

Trwają prace nad zmianą ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich i in.

W imieniu Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska uczestniczyła 25 lutego 2016 r. w pracach sejmowej Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich oraz Sprawiedliwości dotyczących zmiany ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich i niektórych innych ustaw.

Na posiedzeniu obecni byli także m.in. przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich i Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Zmiana w ustawie o Rzeczniku Praw Obywatelskich i innych ustawach (druk sejmowy nr 77) dotyczy procedury uchylenia immunitetu Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka, Prezesowi NIK, GIODO, Prezesowi IPN.

Podczas prac Komisji przedstawiono sprawozdanie z prac podkomisji i ponownie dyskutowano propozycje poprawek składanych jako wnioski mniejszościowe, również w zakresie przedstawianym w opiniach Naczelnej Rady Adwokackiej i Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Omawiano m.in. brak zasadności posługiwania się w ramach zmienionej ustawy pojęciami nieznanymi ustawie jak „wniesienia sprawy do sądu”. Projekt zmiany ustawy został przegłosowany w całości, w kształcie nadanym mu na etapie prac podkomisji.

NRA w przedstawionej jeszcze w grudniu ubiegłego roku opinii do projektu stwierdziła, że uchwalenie przejrzystej, skutecznej procedury mającej na celu uchylenie immunitetu w/w podmiotom zasługuje na aprobatę, ale procedura ta powinna być przejrzysta, skuteczna i precyzyjna, tak żeby nie umożliwiała ograniczenia niezależności od innych organów państwowych. Zaproponowany projekt nowelizacji, w ocenie NRA, nie spełniał tych wymogów. Powielone zostały tu rozwiązania z ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, które wbrew oczekiwaniom ustawodawców, nie eliminują problemu przewlekłości postępowań. Zasadniczą wątpliwość budzi udział i rola Prokuratora Generalnego w procedurze uchylenia immunitetu – brak jest wskazania kompetencji i zakresu działania tego organu. Niejasność budzi sprawa braku terminu, w którym Prokurator Generalny będzie zobligowany przekazać wniosek o uchylenie immunitetu Marszałkowi Sejmu, czy też kwestia terminu na uzupełnienie tegoż wniosku.

Naczelna Rada Adwokacka krytycznie oceniła też procedurę złożenia wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej w związku z wszczęciem postępowania w sprawach ściganych z oskarżenia prywatnego – która w kształcie zaproponowanym przez wnioskodawców może prowadzić do wszczynania pochopnych postępowań i swoistego „mrożenia” działania danej instytucji. W tym zakresie problematyczne jest posługiwanie się sformułowaniem związanym z możliwością złożenia wniosku o uchylenie immunitetu z chwilą „wniesienia sprawy do sądu”. Wprowadzenie tej pozakodeksowej terminologii i dopuszczenie do sytuacji, w której wniosek o uchylenie immunitetu składany byłby przed badaniem spełnienia formalnych wymogów aktu oskarżenia przez sąd, doprowadzić może do wszczynania spraw o uchylenie immunitetu tam gdzie formalnie postępowanie nie będzie się toczyć (np. ze względu na brak opłaty). Projekt zmiany ustawy zawiera mankamenty w postaci braku terminów minimalnych i maksymalnych dla większości czynności - np. brak terminu na przedstawienie wyjaśnień i wniosków przez podmioty, których dotyczy wniosek o uchylenie immunitetu, brak terminu dla Sejmu dla przyjęcia uchwały zezwalającej na przyjęcie wniosku o uchylenie immunitetu. Brak tych terminów minimalnych i maksymalnych nie chroni ani interesów oskarżycieli, ani podmiotów, których wniosek o uchylenie dotyczy. Taki stan zawisłości wniosku powoduje swoisty efekt „mrozący” dla podmiotów, którym immunitet przysługuje.

Projekt ustawy trafi teraz do prac parlamentarnych.

[Czytaj opinię NRA](#)